

Kérdőíves felmérés elemzése vállalkozások nézőpontjáról a „Pest vármegyei foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködések” című TOP_PLUSZ-3.1.1-21-PT1-2022-00001 kódszámú projekt Pest vármegyei foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési stratégia és akciótervének felülvizsgálatához

Készítette: Modláné Görgényi Ildikó szakmai vezető

A TOP_Plusz-3.1.1-21-PT1-2022-00001 program keretében megkezdődött a 2023-ban készült Stratégia és az Akcióterv felülvizsgálata, amelynek célja, hogy a dokumentumok pontosabban tükrözzék a térség aktuális igényeit, kihívásait és fejlesztési irányait, hogy pontos képet kapjunk a munkaerő toborzási kihívásokról, a kompetenciahiányokról. A folyamat akkor lehet valóban megalapozott és arányos, ha a Vállalkozások is megosztják tapasztalataikat és szakmai nézőpontjukat.

Ennek támogatására készítettünk rövid, anonim kérdőívet, amely érdemben hozzájárul ahhoz, hogy a felülvizsgált stratégiai dokumentumok a valós helyi szükségletekre épüljenek. A kérdésekre adott válaszok segítenek abban, hogy a térség fejlesztéspolitikai és képzési programjai jobban igazodjanak a vállalkozások valós szükségleteihez, és hatékonyabban támogassák a munkaerő megtartását, fejlesztését és utánpótlását.

4110 vállalkozásnak küldtük ki a kérdőív linkjét és 473 cég töltötte ki, ami 11,5 %-os válaszadást jelent, úgy, hogy még telefonon is megkerestük a cégeket a válaszadás érdekében.

A projekt Stratégia és akcióterv felülvizsgálata akkor lehet megalapozott, ha a dokumentumok pontosabban tükrözik a térség aktuális igényeit, kihívásait és fejlesztési irányait. A felmérés eredményei egyértelműen kirajzolják a térség munkaerőpiaci szerkezetét, a vállalkozások működési környezetét és a fejlesztéspolitikai beavatkozások szükséges irányait.

A visszajelzések különösen fontosak a stratégiai fókuszok finomhangolásához, az akciótervi beavatkozások pontosításához és a partnerségi elv érvényesítéséhez.

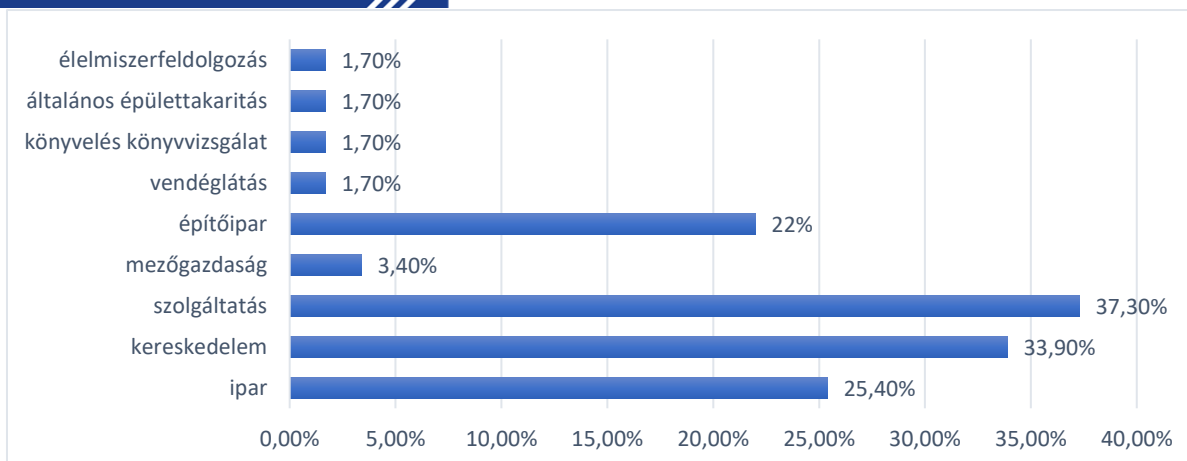
Az elemzés a kérdőív pontjai és kérdései mentén kerül összeállításra.

1. A vállalkozások alapadatai

A vállalkozás működésének megértéséhez az ágazati besorolás, a foglalkoztatotti létszám, az árbevétel nagyságrendje, a földrajzi elhelyezkedés, valamint a foglalkoztatási formák együttese adja meg azt a keretet, amelyben a szervezet gazdasági és munkaerőpiaci szerepe értelmezhető. Ezek az alapadatok nem csupán adminisztratív jellegűek, mindegyik olyan tényező, amely meghatározza a vállalkozás mozgásterét, növekedési lehetőségeit és a térségi gazdaságra gyakorolt hatását.

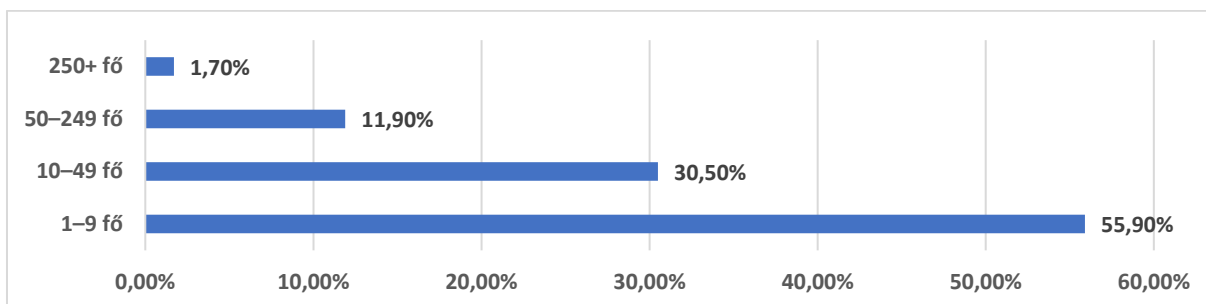
1.1. A vállalkozások ágazatai

A vállalkozások esetében az ágazati besorolás különösen fontos, hiszen az iparág sajátosságai határozzák meg a vállalkozás technológiai igényeit, munkaerő-szerkezetét, versenykörnyezetét és fejlesztési lehetőségeit. Egy szolgáltató vállalkozás például más típusú humán erőforrást igényel, mint egy feldolgozóipari szereplő, és eltérő módon reagál a gazdasági ciklusokra. Az ágazat egyben kijelöli a vállalkozás helyét a Pest vármegyei gazdasági ökoszisztémában is, ahol egyes szektorok — például logisztika, élelmiszeripar vagy kreatív iparágak — kiemelt szerepet töltenek be.

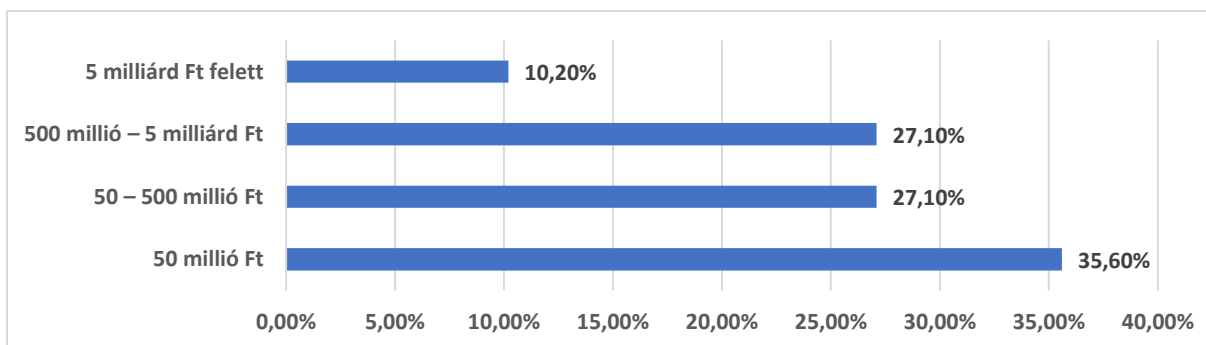
1.2. A vállalkozások foglalkoztatottainak száma

A foglalkoztatottak száma a vállalkozás méretére és szervezeti érettségére utal. A mikro- és kisvállalkozások jellemzően rugalmasabbak, gyorsabban reagálnak a piaci változásokra, ugyanakkor sérülékenyebbek is. A középvállalkozások már stabilabb struktúrával rendelkeznek, míg a nagyvállalatok jelentős foglalkoztatási és innovációs kapacitással bírnak. A létszám egyben jelzi a vállalkozás helyi munkaerőpiacra gyakorolt hatását is, minél nagyobb a foglalkoztatotti kör, annál erősebb a térségi gazdasági beágyazottság.

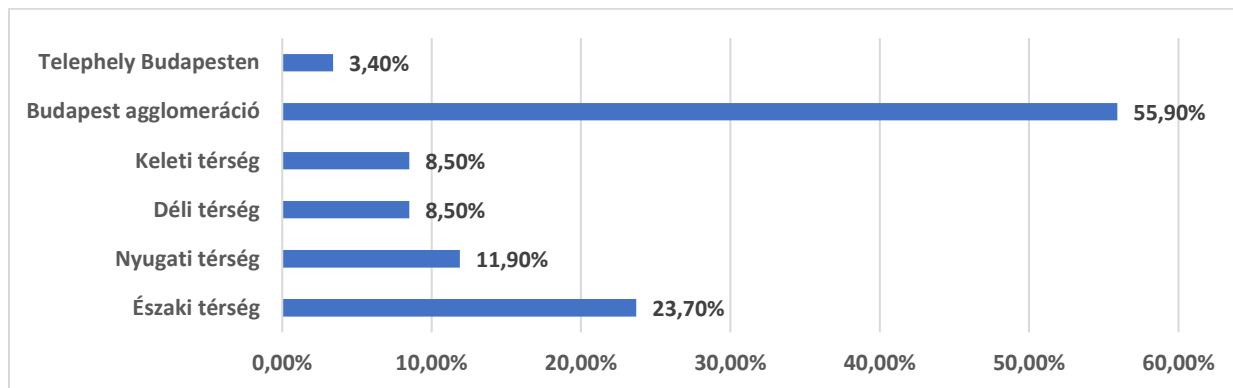
1.3. A vállalkozások éves árbevételének nagyságrendje

Az éves árbevétel nagyságrendje a vállalkozás gazdasági teljesítményének egyik legfontosabb mutatója. Nemcsak a piaci pozíciót tükrözi, hanem a fejlesztési potenciált, a beruházási képességet és a hosszú távú stabilitást is. A magasabb árbevétel általában nagyobb tőkeerejű, diverzifikáltabb tevékenységet folytató vállalkozást jelez, míg az alacsonyabb árbevétel inkább a helyi vagy niche piacokra fókuszáló működésre utal.

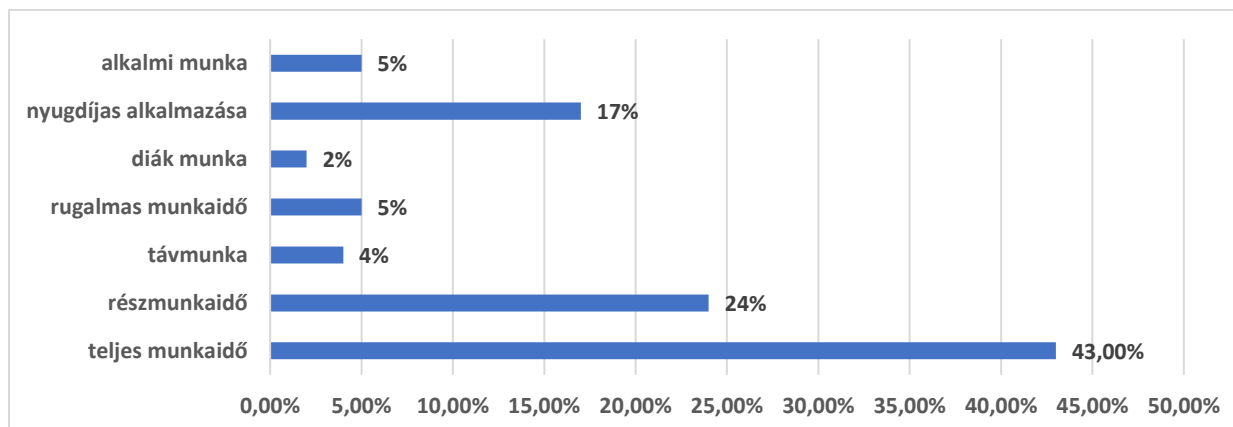
1.4. A Pest vármegyében működő vállalkozások székhelye/telephelye

A székhely vagy telephely Pest vármegyén belüli elhelyezkedése meghatározza a vállalkozás logisztikai lehetőségeit, munkaerő-ellátottságát és piaci kapcsolódásait. Pest vármegye térszerkezete rendkívül heterogén: a főváros közelsége erős gazdasági dinamizmust biztosít, míg a peremterületek inkább a helyi gazdasági kapcsolatokra építenek. A település típusa — város, nagyközség, kistelepülés — szintén befolyásolja a vállalkozás működési feltételeit.

1.5. A vállalkozások foglalkoztatási formái

A foglalkoztatási formák (pl. teljes munkaidő, részmunkaidő, megbízási jogviszony, alkalmi munka, diákfoglalkoztatás) a vállalkozás humánstratégiájáról árulkodnak. A rugalmas foglalkoztatási formák alkalmazása innovatív, alkalmazkodó szervezetet jelez, míg a stabil, hosszú távú munkaviszonyok a kiszámítható működés és a szakmai tudás megtartásának szándékát tükrözik. A foglalkoztatási szerkezet egyben a vállalkozás társadalmi felelősségvállalásának egyik mutatója is.

Az előbbi adatok alapján kirajzolódik a vállalkozások gazdasági súlya, térségi szerepe és munkaerőpiaci jelentősége. Ezek az alapinformációk nemcsak statikus leírást adnak, hanem olyan stratégiai kiindulópontot is jelentenek, amelyre fejlesztési tervek, támogatási igények vagy térségi gazdaságfejlesztési elemzések építhetők.

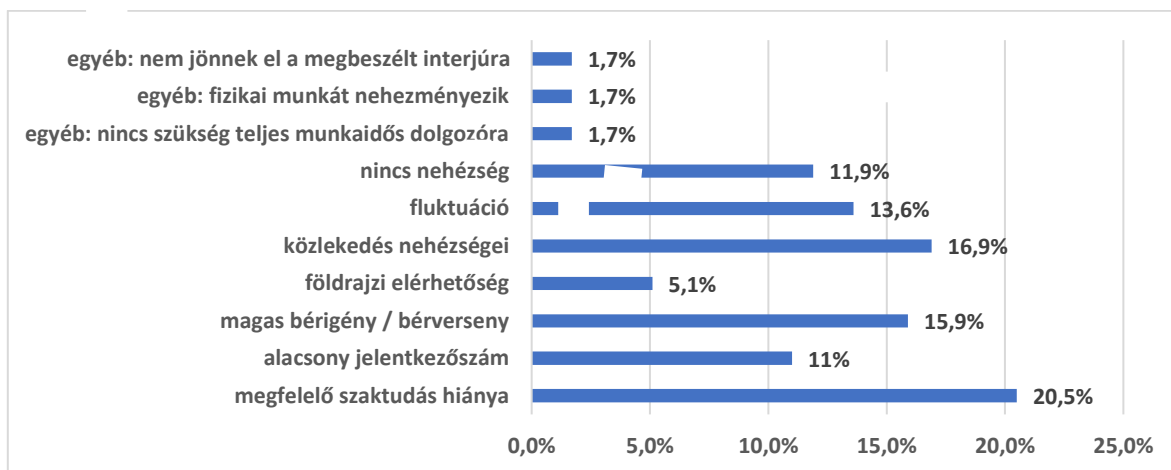
2. Munkaerőhelyzet és toborzási tapasztalatok Pest vármegyében működő vállalkozásoknál

2.1. Toborzási nehézségek

A vállalkozások visszajelzései alapján a munkaerő-toborzás legnagyobb akadály a megfelelő szaktudás hiánya (20,5%), amely messze meghaladja a többi tényezőt. Ez a jelenség összhangban áll a dokumentumban szereplő megállapítással, miszerint a stratégia célja „pontos képet kapni a munkaerő toborzási kihívásokról”. A szakmai tudás hiánya strukturális problémára utal: a képzési rendszer és a vállalati igények között tartós eltérés áll fenn.

A második legjelentősebb akadály a közlekedés nehézségei (16,9%), amely Pest vármegye térszerkezeti sajátosságaiból fakad. A vállalkozások számára a munkaerő mobilitása korlátozott, különösen a peremterületeken. A magas bérigény (15,9%) és a fluktuáció (13,6%) a versenyképes munkaerőért folytatott térségi bérversenyt eredményez.

Érdemes kiemelni, hogy a vállalkozások 11,9%-a nem tapasztal nehézséget, ami arra utal, hogy bizonyos ágazatok vagy telephelyek kedvezőbb helyzetben vannak. A „nem jönnek el a megbeszélte interjúra” típusú egyéb válaszok a munkavállalói elköteleződés gyengeségére világítanak rá.

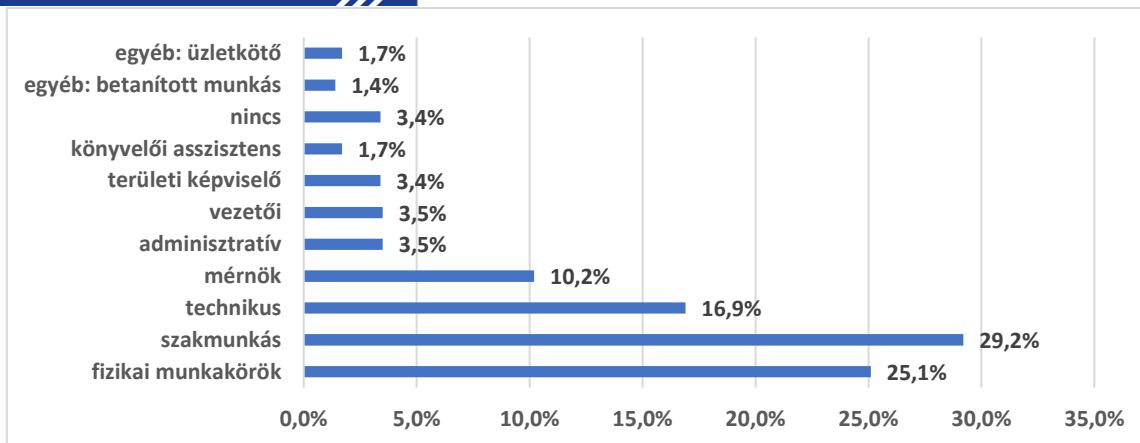

2.2 Legnehezebben betölthető munkakörök

A legkritikusabban betölthető pozíciók egyértelműen a szakmunkás (29,2%) és a fizikai munkakörök (25,1%). Ez a két kategória együtt a válaszok több mint felét adja, ami alátámasztja a dokumentumban is megfogalmazott célt: „a kompetenciahiányok feltárása”. A szakmunkáshiány országos tendencia, de Pest vármegyében különösen erős, mivel a térség ipari parkjai jelentős munkaerőt szívnak fel.

A technikusok (16,9%) és mérnökök (10,2%) hiánya a technológiai fejlődés és a digitalizáció gyors ütemére vezethető vissza. A vállalkozásoknak egyre több magasabb szintű műszaki kompetenciára van szükségük, miközben a képzési rendszer nem tud lépést tartani.

Az adminisztratív és vezetői munkakörök kisebb arányban jelennek meg, ami arra utal, hogy a vállalkozások elsősorban operatív, termeléshez kapcsolódó pozíciókban küzdenek munkaerőhiánnyal.

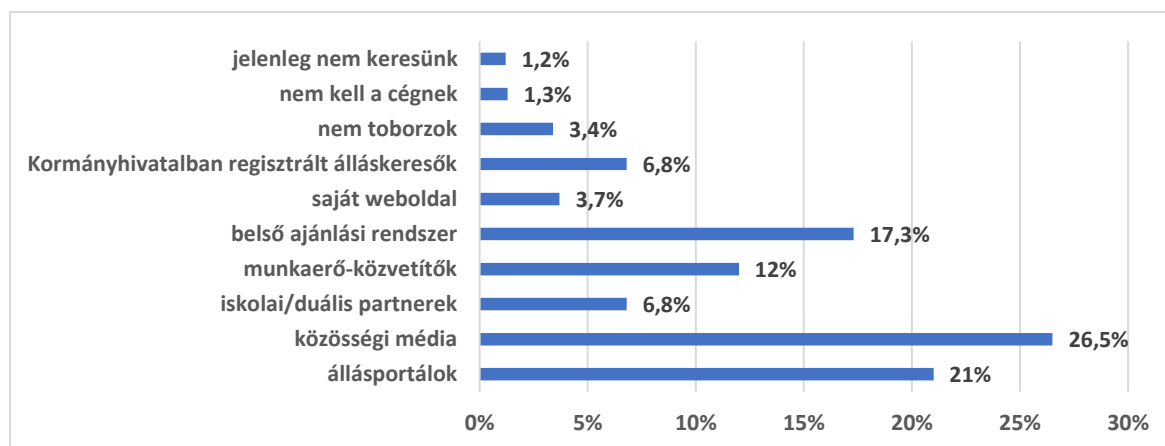

2.3. Toborzási csatornák

A leggyakrabban használt toborzási csatorna a közösségi média (26,5%), amely mára a munkaerőpiaci kommunikáció elsődleges terepévé vált. A vállalkozások felismerik, hogy a fiatalabb korosztályok eléréséhez ez a leghatékonyabb platform.

Az állásportálok (21%) továbbra is meghatározóak, de a belső ajánlási rendszer (17,3%) kiemelkedő aránya azt mutatja, hogy a cégek egyre inkább támaszkodnak a munkavállalói hálózatokra. Ez a bizalom és a szervezeti kultúra erősödését jelzi.

A munkaerő-közvetítők (12%) szerepe stabil, míg az iskolai/duális partnerek (6,8%) alacsony aránya arra utal, hogy a vállalkozások és az oktatási intézmények közötti együttműködés még nem elég erős.

3. Kompetenciahiányok és készségigények a Pest vármegyében működő vállalkozásoknál

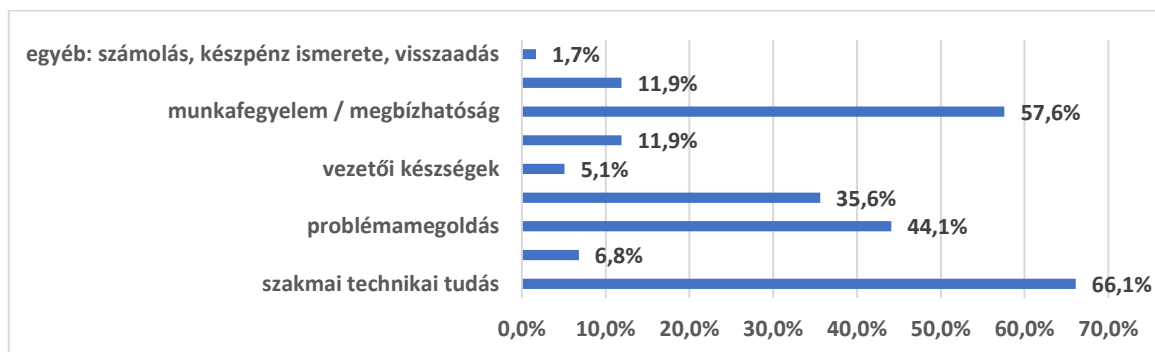
3.1. Hiányzó kompetenciák

A vállalkozások szerint a legnagyobb hiány a szakmai technikai tudás (66,1%) területén mutatkozik. Ez messze a legmagasabb érték, és összhangban áll a dokumentum azon céljával, hogy „a kompetenciahiányok feltárása” kulcsfontosságú a stratégia megújításában.

A második legkritikusabb terület a munkafegyelem és megbízhatóság (57,6%), amely alapvető munkavállalói attitűdöket érint. Ez a probléma a munkaerőpiac általános kulturális kihívásaira utal.

A problémamegoldás (44,1%) és a kommunikáció/együttműködés (35,6%) hiánya azt jelzi, hogy a vállalkozások nemcsak szakmai, hanem soft skill területeken is jelentős hiányosságokat tapasztalnak.

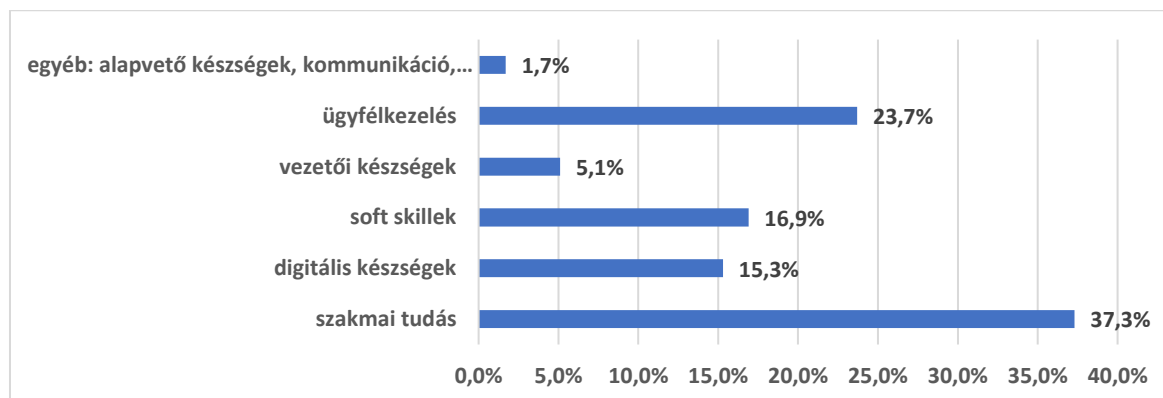
Az idegen nyelv és digitális készségek hiánya kisebb arányban jelenik meg, de a modern gazdaságban ezek is kritikusak.

3.2. Legkritikusabb fejlesztendő kompetenciák

A vállalkozások szerint a legfontosabb fejlesztési irány a szakmai tudás (37,3%), amely összhangban áll a hiányzó kompetenciák listájával. A második helyen az ügyfélkezelés (23,7%) áll, ami a szolgáltató szektor erős jelenlétére utal Pest vármegyében.

A soft skillek (16,9%) és a digitális készségek (15,3%) fejlesztése szintén hangsúlyos, ami a munkaerőpiac modernizációs igényeit tükrözi.

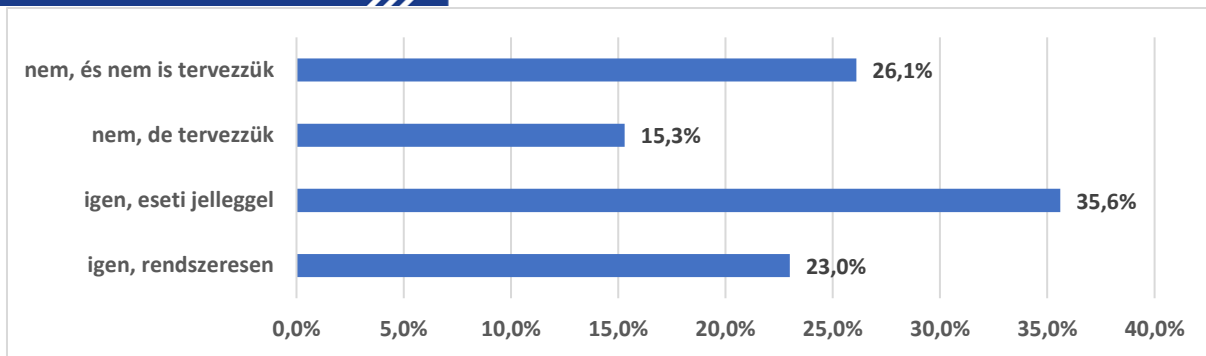

4. Pest vármegyében működő vállalkozások belső képzései és fejlesztési hajlandóságai

4.1. Végez-e jelenleg belső képzést?

A vállalkozások **35,6%-a eseti jelleggel**, míg **23%-a rendszeresen** végez belső képzést. Ez azt mutatja, hogy a cégek többsége felismeri a képzés jelentőségét, de a rendszeresség még nem általános.

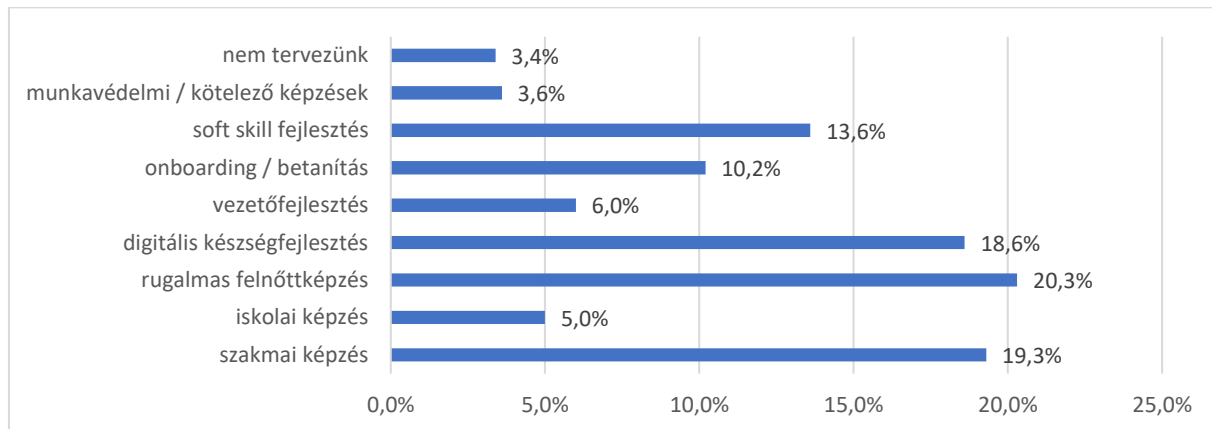
A „nem, és nem is tervezzük” válaszok aránya (26,1%) arra utal, hogy a vállalkozások negyede nem látja a képzést stratégiai eszköznek.

4.2. Ha tervezik, milyen típusú képzésekre lenne igény

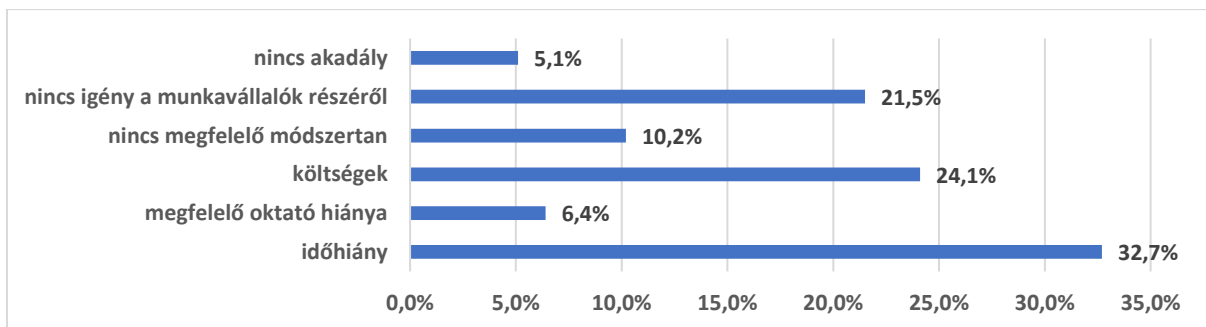
A legnagyobb igény a rugalmas felnőttképzés (20,3%) és a digitális készségfejlesztés (18,6%) iránt mutatkozik. Ez a két terület jól illeszkedik a modern munkaerőpiac elvárásaihoz.

A szakmai képzés (19,3%) iránti igény megerősíti a kompetenciahiányokról szóló korábbi megállapításokat.

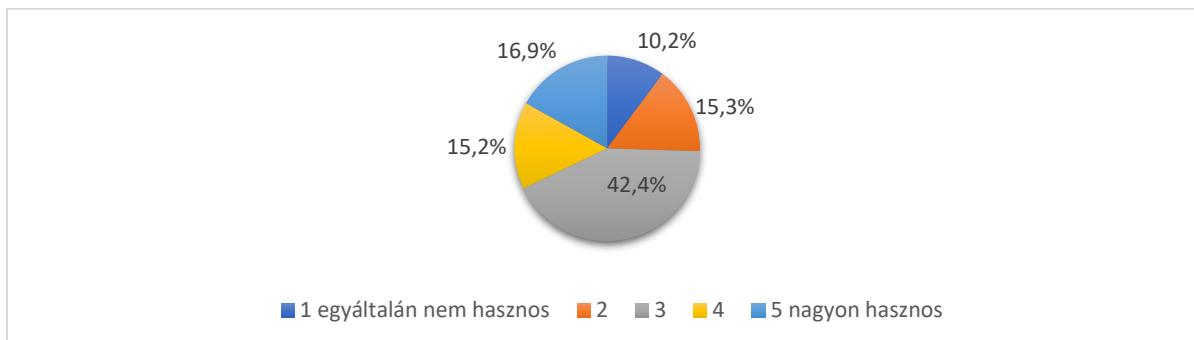
4.3. A belső képzések akadályai

A belső képzések megvalósításának legnagyobb akadálya az időhiány (32,7%), amely a vállalkozások leterheltségére utal. A költségek (24,1%) és a munkavállalói igény hiánya (21,5%) szintén jelentős tényezők.

4.4. Külső szakmai partner bevonásának hasznossága

A válaszadók 42,4%-a szerint nagyon hasznos a külső szakmai partner bevonása, ami azt jelzi, hogy a vállalkozások nyitottak a külső szakértelem bevonására.

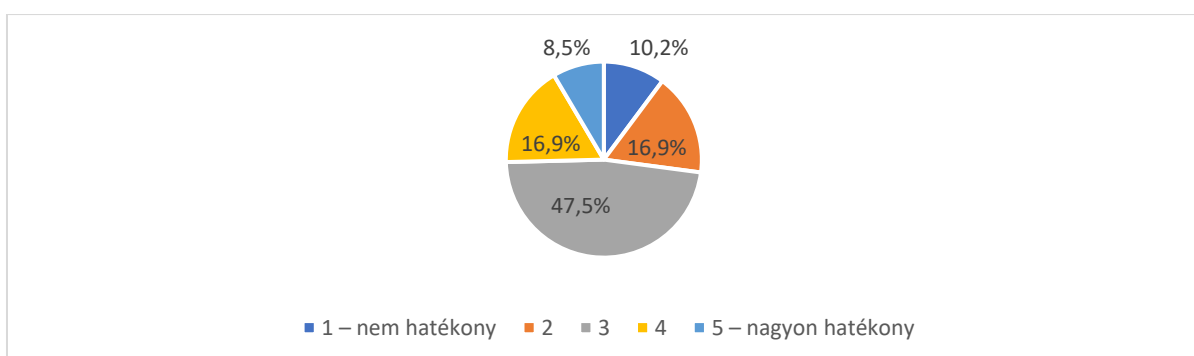
5. Pest vármegyében működő vállalkozások értékelése a képzési és támogatási programokról

5.1. Jelenlegi képzési programok hatékonysága

A vállalkozások többsége a jelenlegi képzési és támogatási programokat inkább hatékonynak ítéli meg: a válaszadók 47,5%-a 5-ösre, további 16,9%-a 4-esre értékelte azokat. Ez azt jelzi, hogy a térségben működő fejlesztéspolitikai eszközök – például képzési támogatások, bérköltség-támogatások – valódi hozzáadott értéket teremtenek.

A dokumentum is hangsúlyozza, hogy a felülvizsgálat célja „a térség fejlesztéspolitikai és képzési programjai jobban igazodjanak a vállalkozások valós szükségleteihez”. A pozitív értékelések arra utalnak, hogy a jelenlegi programok már most is relevánsak, ugyanakkor a 8,5%-os „nem hatékony” értékelés jelzi: bizonyos vállalkozások számára a programok nem elérhetők, nem megfelelőek vagy túl bürokratikusak.

A középső értékek (3-as: 16,9%) azt mutatják, hogy sok cég számára a programok hatása nem egyértelmű, vagy csak részben érvényesül. Ez a célzottabb kommunikáció és a vállalkozói igényekhez jobban illeszkedő konstrukciók szükségességére utal.

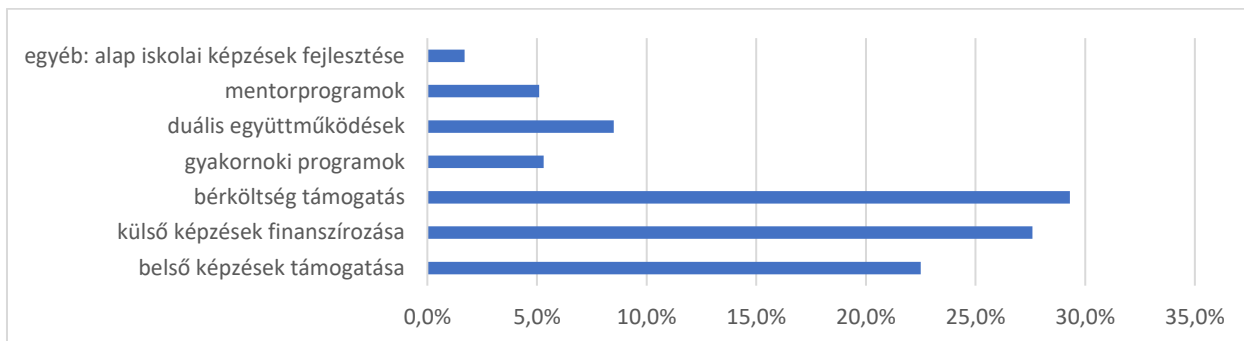

5.2. Leginkább szükséges támogatástípusok

A válaszok alapján a vállalkozások leginkább a külső képzések finanszírozását és a belső képzések támogatását tartják fontosnak. Ez összhangban áll a dokumentum azon megállapításával, hogy a stratégia célja „a munkaerő megtartását, fejlesztését és utánpótlását” segíteni.

A bérköltség-támogatás továbbra is kiemelt igény, ami a munkaerőpiaci bérversenyt és a növekvő működési költségek következménye. A gyakornoki programok és duális együttműködések iránti igény azt jelzi, hogy a vállalkozások hosszú távon szeretnék biztosítani az utánpótlást.

A „mentorprogramok” és az „alap iskolai képzések fejlesztése” típusú egyéb válaszok arra utalnak, hogy a vállalkozások a munkaerőhiányt már nemcsak rövid távú eszközökkel, hanem rendszerszintű fejlesztésekkel kezelnék.

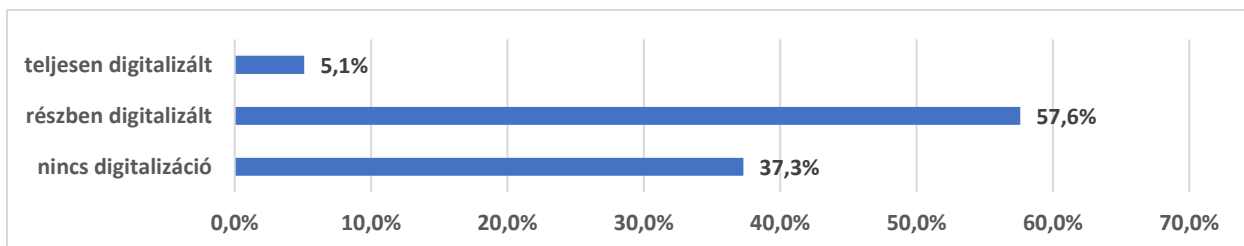
6. Pest vármegyében működő vállalkozások digitalizációi és innovációi a HR-folyamatokban

6.1. Digitalizáció szintje

A vállalkozások többsége részben digitalizált (57,6%), ami azt jelzi, hogy a digitális átállás folyamata már megkezdődött, de még nem teljes. A dokumentum is utal arra, hogy a stratégia célja a „társég aktuális igényeinek, kihívásainak” feltárása, és a digitalizáció egyértelműen ilyen kihívás.

A 37,3%-os digitalizáció nélküli arány azt mutatja, hogy a vállalkozások több mint harmada még mindig papíralapú vagy manuális HR-folyamatokat használ. Ez különösen a mikro- és kisvállalkozásokra jellemző.

A teljesen digitalizált cégek aránya (5,1%) alacsony, ami arra utal, hogy a térségben még jelentős fejlesztési potenciál rejlik.

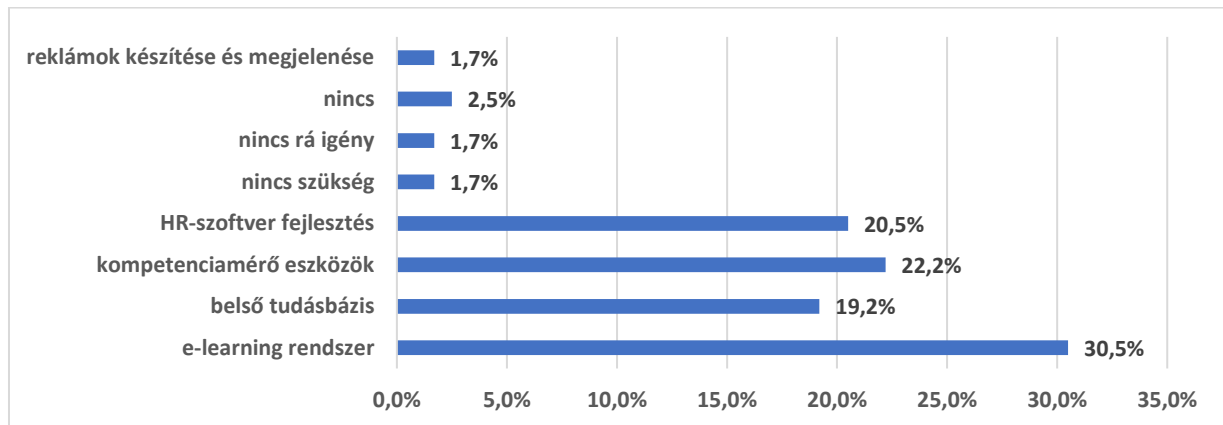
6.2. Szükséges digitális fejlesztések

A legnagyobb igény az e-learning rendszerek (30,5%) iránt mutatkozik. Ez összhangban áll a belső képzések akadályainál megjelenő „időhiány” problémájával: a vállalkozások rugalmas, időtakarékos megoldásokat keresnek.

A kompetenciamérő eszközök (22,2%) és a HR-szoftver fejlesztés (20,5%) iránti igény azt jelzi, hogy a cégek szeretnék professzionálisabbá tenni a kiválasztási és értékelési folyamatokat.

A belső tudásbázis (19,2%) iránti igény a tudásmegosztás és a szervezeti tanulás fontosságát mutatja.

A „nincs szükség” típusú válaszok alacsony aránya (összesen 6%) azt jelzi, hogy a vállalkozások túlnyomó többsége felismeri a digitalizáció szükségességét.

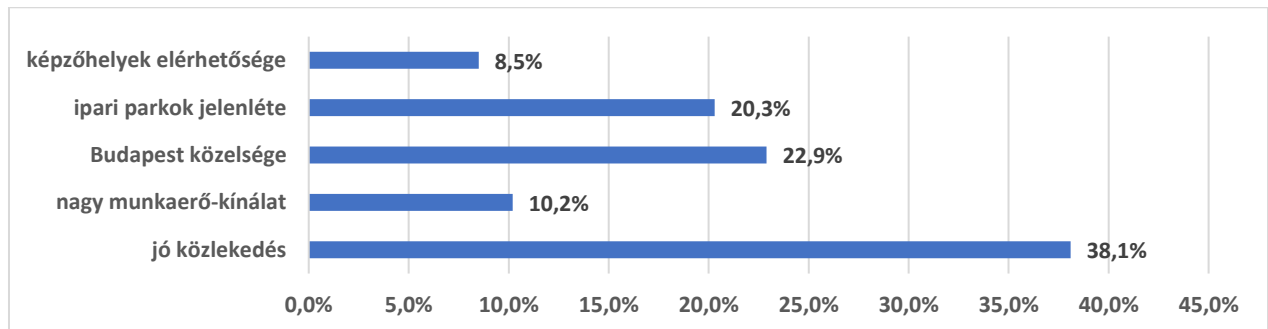
7. Pest vármegyei sajátosságok a munkaerőpiacon

7.1. Előnyök

A legnagyobb előny a vállalkozások szerint a jó közlekedés (38,1%), amely Pest vármegye egyik legfontosabb versenyelőnye. A dokumentum is hangsúlyozza, hogy a térség „a főváros közelsége miatt erős gazdasági dinamizmussal” rendelkezik.

A Budapest közelsége (22,9%) szintén meghatározó tényező, amely a munkaerő- és piacelérés szempontjából kulcsfontosságú.

Az ipari parkok jelenléte (20,3%) a térség ipari jellegét erősíti, míg a képzőhelyek elérhetősége (8,5%) arra utal, hogy a vállalkozások számára fontos a képzési infrastruktúra.

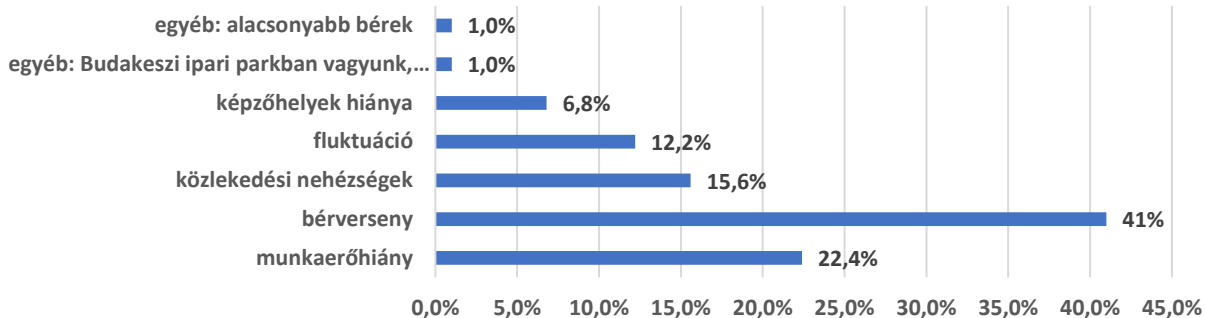
7.2. Hátrányok

A legnagyobb hátrány a bérverseny (41%), amely Pest vármegyében különösen erős a főváros közelsége miatt. Ez a vállalkozások számára tartós költségnyomást jelent.

A munkaerőhiány (22,4%) és a fluktuáció (12,2%) a térség dinamikus munkaerőpiacának következményei. A dokumentum is utal arra, hogy a stratégia célja „a munkaerő megtartása”, ami ezekből a számokból is indokoltnak tűnik.

A közlekedési nehézségek (15,6%) arra utalnak, hogy bár a közlekedés előny is, bizonyos térségekben mégis akadályt jelent.

Diagramcím

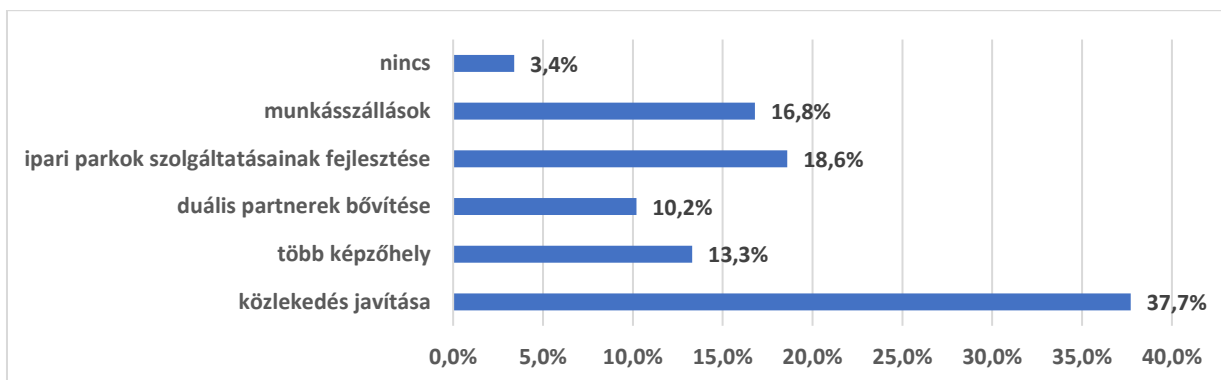

7.3. Szükséges térségi fejlesztések

A vállalkozások szerint a legfontosabb fejlesztési irány a közlekedés javítása (37,7%), ami megerősíti a toborzási nehézségeknél megjelenő mobilitási problémákat.

Az ipari parkok szolgáltatásainak fejlesztése (18,6%) és a munkásszállások (16,8%) iránti igény azt mutatja, hogy a vállalkozások a munkaerő elérhetőségét és megtartását szeretnék javítani.

A több képzőhely (13,3%) és a duális partnerek bővítése (10,2%) a képzési rendszer fejlesztésének szükségességét jelzi.

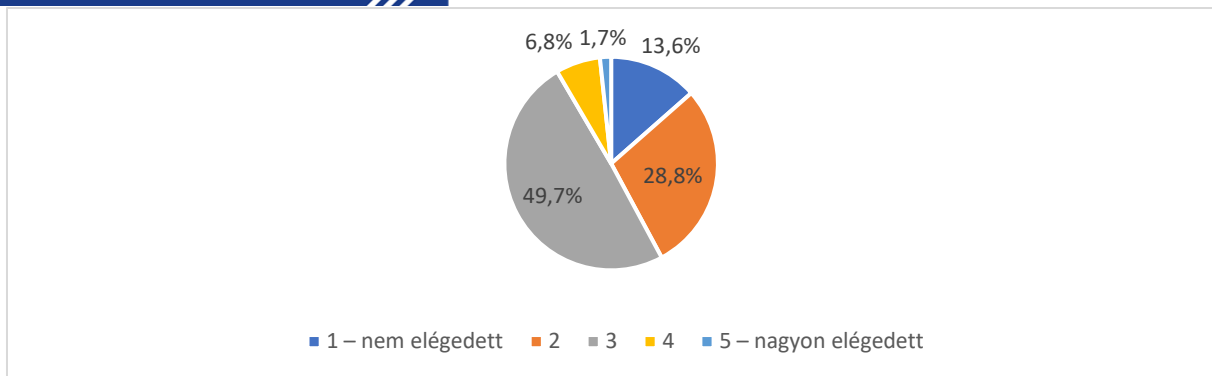

8. Pest vármegyében működő vállalkozások elégedettsége és javaslatai

8.1. Elégedettség a munkaerő-fejlesztési irányokkal

A vállalkozások többsége inkább elégedett, 49,7% 4-esre, 28,8% 5-ösre értékelte a jelenlegi irányokat. Ez azt jelzi, hogy a térség fejlesztéspolitikája jó irányba halad.

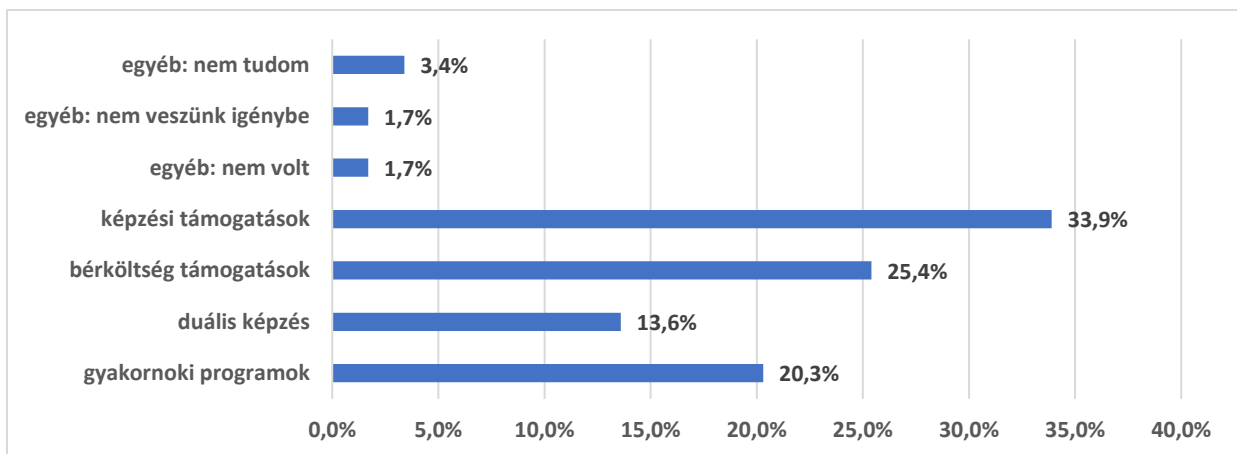
A dokumentum is hangsúlyozza, hogy a felülvizsgálat célja „a stratégiai fókuszok finomhangolása”, és a magas elégedettségi arány azt mutatja, hogy a vállalkozások alapvetően támogatják a jelenlegi irányokat.

8.2. Sikeres programok

A leginkább sikeresnek tartott programok a képzési támogatások (33,9%) és a bérköltség-támogatások (25,4%). Ezek közvetlenül enyhítik a munkaerőhiány és bérverseney okozta terheket.

A gyakornoki programok (20,3%) és a duális képzés (13,6%) azt mutatják, hogy a vállalkozások értékelik az utánpótlás-nevelési lehetőségeket.

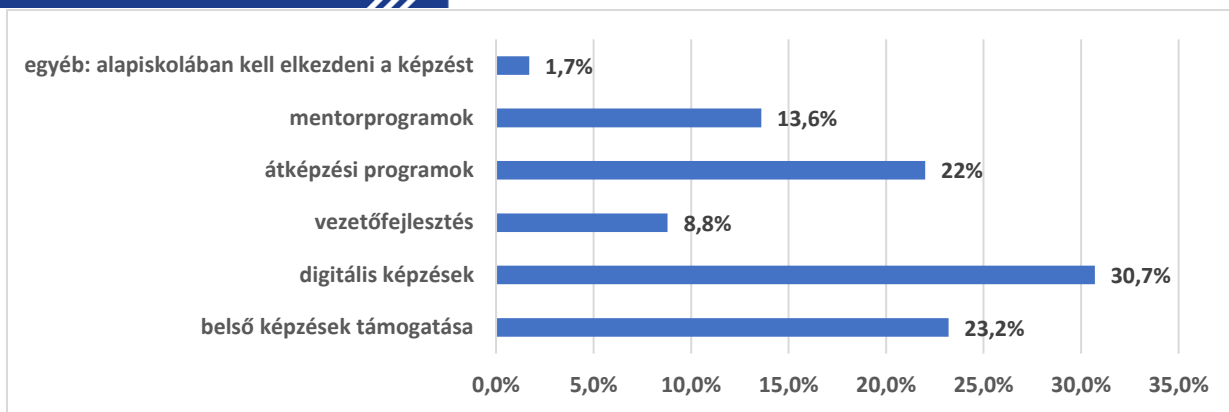

8.3. Javasolt új programok

A legnagyobb igény a digitális képzések (30,7%) iránt mutatkozik, ami összhangban áll a digitalizációs fejlesztési igényekkel.

A belső képzések támogatása (23,2%) és az átképzési programok (22%) a munkaerőpiaci rugalmasság növelését célozzák.

A „alapiskolában kell elkezdni a képzést” típusú válaszok rendszerszintű problémára utalnak: a vállalkozások szerint a kompetenciahiány gyökere az alapoknál keresendő.

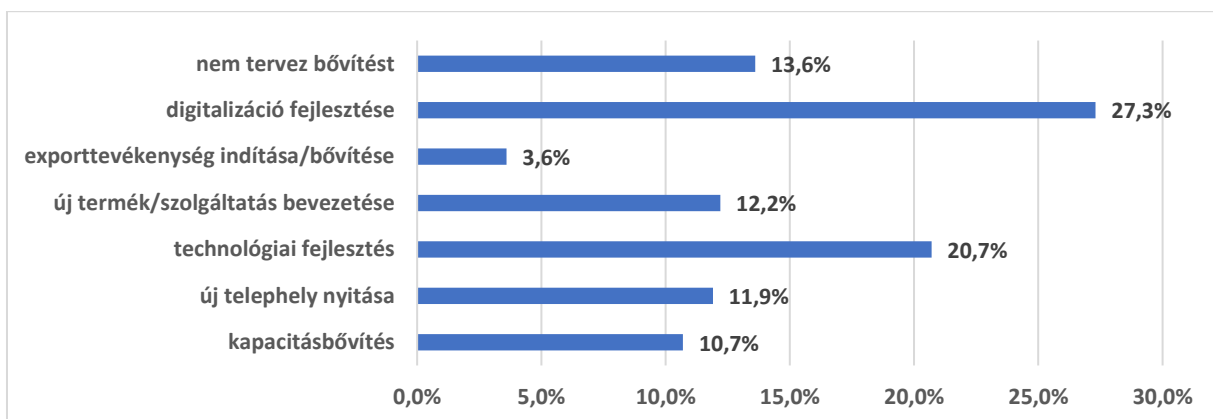
9. Gazdaságfejlesztési helyzet és igények a vállalkozásoknál

9.1. Melyek a vállalkozás növekedési tervei?

A vállalkozások legnagyobb arányban a digitalizáció fejlesztését (27,3%) és a technológiai fejlesztést (20,7%) tervezik. Ez a térség modernizációs igényeit tükrözi.

A dokumentum is hangsúlyozza, hogy a stratégia célja „a térség aktuális igényeinek pontosabb tükrözése”, és a digitalizáció egyértelműen ilyen igény.

A kapacitásbővítés (10,7%) és új telephely nyitása (11,9%) azt mutatja, hogy a vállalkozások egy része növekedési pályán van.

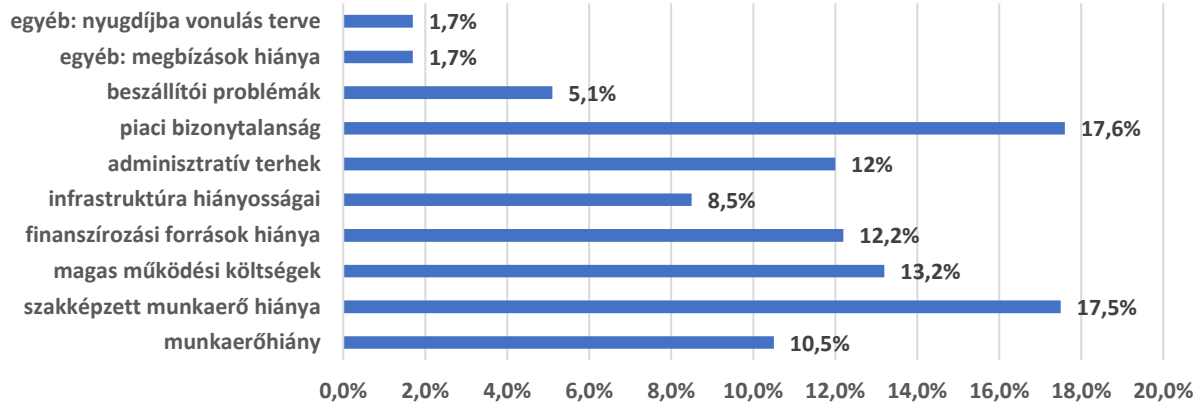
9.2. Melyek a növekedés akadályai?

A legnagyobb akadályok:

- piaci bizonytalanság (17,6%)
- szakképzett munkaerő hiánya (17,5%)
- magas működési költségek (13,2%)
- finanszírozási források hiánya (12,2%)

Ez a négy tényező együtt a vállalkozások működési környezetének instabilitását jelzi.

A dokumentum is utal arra, hogy a stratégia célja „a térség gazdasági kihívásainak feltárása”, és ezek a számok pontosan ezt tükrözik.

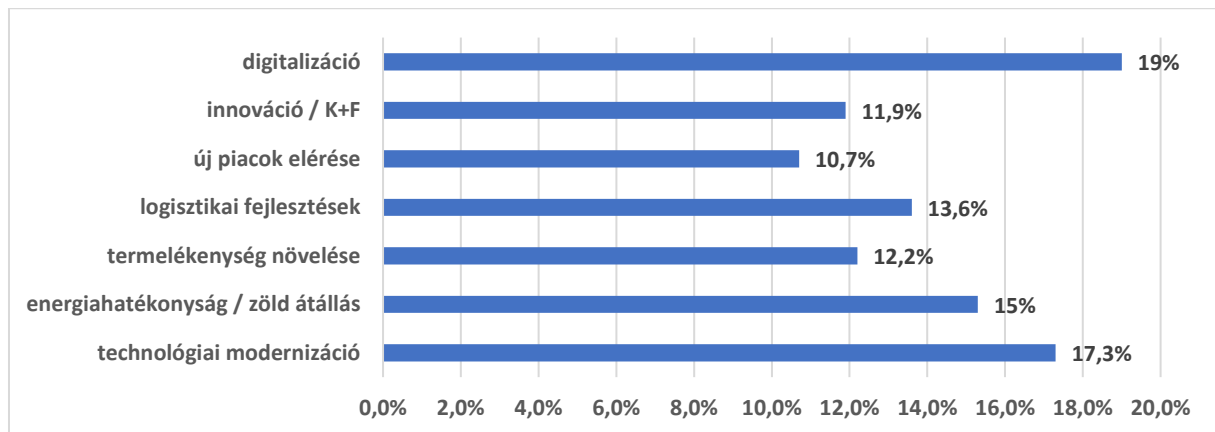

9.2. A legfontosabb fejlesztési területek a vállalkozás számára

A vállalkozások szerint a legfontosabb fejlesztési irányok:

- digitalizáció (19%)
- technológiai modernizáció (17,3%)
- energiahatékonyság / zöld átállás (15%)

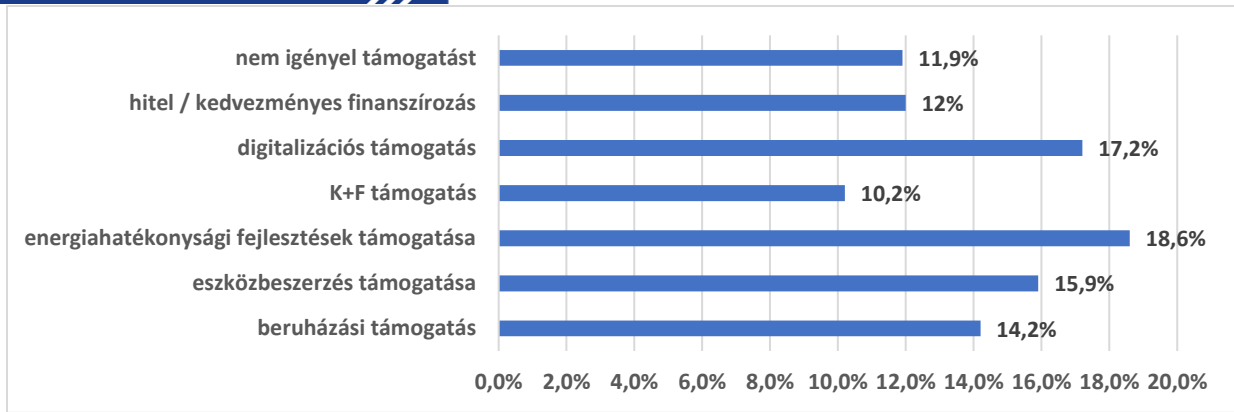
Ez a három terület egyértelműen a modern gazdaságfejlesztési trendeket követi.

9.4. Finanszírozási igények

A legnagyobb igény az energiahatékonysági fejlesztések támogatása (18,6%), ami a növekvő energiaárak és a zöld átállás következménye.

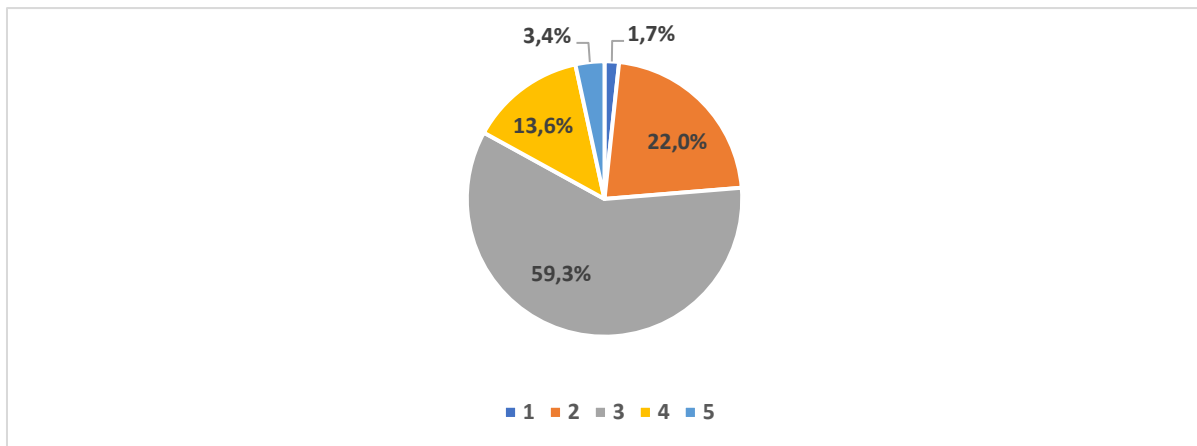
A digitalizációs támogatás (17,2%) és az eszközbeszerzés támogatása (15,9%) a vállalkozások technológiai fejlődési igényeit jelzi.

9.5. Hogyan értékeli a helyi gazdasági környezetet?

(1 = nagyon kedvezőtlen, 5 = nagyon kedvező)

A vállalkozások többsége kedvezőnek tartja a helyi gazdasági környezetet: 59,3% 5-ösre, 22% 4-esre értékelte. Ez azt mutatja, hogy Pest vármegye gazdasági környezete stabil és támogató.

9.6. Pest vármegye gazdaságfejlesztési prioritásai közül melyek a legfontosabbak az Ön vállalkozása számára

A legfontosabb prioritások:

- vállalkozásfejlesztési szolgáltatások bővítése (21,3%)
- digitalizációs és technológiai fejlesztések támogatása (20,7%)
- közlekedési infrastruktúra javítása (18,5%)

Ez a három terület jól tükrözi a vállalkozások stratégiai igényeit.

